

Z Á P I S

z jednání Pracovní skupiny pro zpracování metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech

dne 27. května 2021

formou online jednání

Přítomni: Blahová, A.; Fungačová, H.; Haken, R.; Jirman, P.; Kandler, M.; Kravčík, J.; Kučera, F.; Kulich J.; Lang, A.; Machačka, J.; Maussen, J.; McGehee, A; Mrázek, A.; Polášek, M.; Poledna, P.; Sedláček A.; Štěpánek, O.; Žárský D.

Omluveni: ---

Jednání Pracovní skupiny pro zpracování metodiky pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech při Výboru pro legislativu a financování Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „PS k metodice participace“) řídil jeden z jejích spolupředsedů F. Kučera.

Program jednání:

- 1) Zahájení a schválení programu**
- 2) Představení iniciativy Partnerství pro otevřené vládnutí**
- 3) Představení účelu, cíle a složení Pracovní skupiny**
- 4) Diskuse – navrhovaná osnova metodiky**
- 5) Různé**

Ad 1) Zahájení a schválení programu

Jednání pracovní skupiny zahájila tajemnice sekretariátu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (dále také „RVNNO“) A. McGehee. Sekretariát RVNNO spolu se zástupci Oddělení boje proti korupci Ministerstva spravedlnosti inicioval vznik této pracovní skupiny. Požadavky pro její ustanovení opakovaně zaznívaly v rámci přípravy *Strategie spolupráce veřejné správy s nestátními neziskovými organizacemi na léta 2021 až 2030*. V rámci přípravy tohoto strategického materiálu proběhla řada jednání s experty na neziskový sektor, veřejné konzultace apod. Jedním z často opakovaných požadavků byl požadavek na vyváženější a transparentnější zastoupení občanské společnosti v poradních a pracovních orgánech veřejné správy, na transparentnost a na stanovení jasných kritérií pro zapojení do tvorby veřejných politik. Podpora efektivního partnerství a spolupráce veřejné správy a neziskového sektoru se tak stalo jedním ze tří strategických cílů tohoto materiálu.

A. McGehee dále uvedla, že ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti jsou ve strategii definována dvě opatření, a to „Zpracovat metodiku pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech“ a „Implementovat metodiku pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech do praxe“. Ustavení této pracovní skupiny tak vychází z výše zmíněného strategického materiálu, který by měl být předložen na jednání vlády do konce června 2021. Zároveň je také jedním z pěti závazků pátého Akčního plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2020 až 2022. Dále doplnila, že již samotným výběrem členů této pracovní skupiny, nastavením

formy a řízení pracovní skupiny se jedná o postupné uplatnění/rozšiřování participativního přístupu v činnosti sekretariátu RVNNO.

A. McGehee dále seznámila přítomné členy/-nky s programem jednání. Program jednání byl jednomyslně schválen.

Ad 2) Představení iniciativy Partnerství pro otevřené vládnutí

F. Kučera, spolupředseda pracovní skupiny za státní správu, stručně představil iniciativu Partnerství pro otevřené vládnutí (dále také pod zkratkou „OGP“). Jedná se o mezinárodní iniciativu, kterou ve spolupráci s ostatními státy v roce 2011 iniciovala administrativa Spojených států amerických. Principem je do procesu rozhodování více včlenit prvek spoluvytváření a participace s občanskou společností a pevně zakotvit dodržování principů transparentnosti a zodpovědnosti. ČR k iniciativě přistoupila v roce 2011 a od té doby vytváří vždy dvouleté akční plány, aktuálně je naplňován pátý akční plán na léta 2020-2022.

F. Kučera dále doplnil, že principy OGP a jejich postupy, tj. způsob jak probíhá jednání o akčních plánech, jednání o jednotlivých závazcích, fungování tzv. multi-stakeholder fóru (pracovní skupiny založené na paritním principu, které v jednotlivých státech pomáhají vytvářet jednotlivé akční plány), jsou určitou inspirací při vytváření metodiky participace. V rámci OGP existuje poměrně dobře propracovaný způsob, jak již od začátku vytváření akčních plánů zapojovat občanskou společnost, tak aby participace nebyla pouze formální. Závazky by měly přinášet přidanou hodnotu pro celou společnost.

A. Sedláček, spolupředseda pracovní skupiny za neziskový sektor, vznesl požadavek na nutnost si na počátku jasně určit, v jaké úrovni [standardu participace a spoluvytváření OGP](#) (základní, pokročilý) se bude metodika tvořit a vyhodnocovat. Dále také vznesl dotaz k facilitaci procesu.

F. Kučera uvedl, že členové by měli být vnímáni jako partneři ve společném úsilí při tvorbě metodiky. Co se týče úrovně, při činnosti pracovní skupiny by se nemělo jít pod minimální požadavky na spolupráci. Co se týče řízení této pracovní skupiny, je směřováno k pokročilé úrovni tak, aby byl proces co nejotevřenější, a aby se již při samotném vytváření některé věci pilotovaly (tak jak např. zaznělo na konferenci pořádané Úřadem splnomocněnců vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti dne 25. května 2021 učením se skrze vytváření). Co se týče facilitátora, v této fázi není o jeho angažmá uvažováno, v některých případech není nezbytně nutný. Jistou roli facilitátora při přenosu metodiky do praxe může sehrát sekretariát RVNNO.

Ad 3) Představení účelu, cíle a složení Pracovní skupiny

F. Kučera uvedl, že cílem pracovní skupiny je za využití principů spoluvytváření a participace vytvořit metodiku pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy k účasti zástupců občanské společnosti v participativních procesech a následně tuto metodiku uvést do praxe. Metodika by měla být stručná, jasná a používaná. Pracovní skupina je dle F. Kučery vytvořena paritně z toho důvodu, aby byla výsledná rozhodnutí konsensuální a metodika přijatelná pro obě strany a používaná. Vítána je aktivní účast na návrzích i textaci metodiky.

F. Kučera poté požádal jednotlivé členy/-nky o stručné představení a sdílení svých dosavadních zkušeností s participativními procesy a očekáváními od práce pracovní skupiny.

Ad 4) Diskuse – navrhovaná osnova metodiky

A. Lang vznesl návrh na začlenění zástupce krajů, např. Asociace krajů ČR do této pracovní skupiny. F. Kučera k tomu uvedl, že komplementární činnost Ministerstva vnitra více cílí na nižší úroveň (karty dobré praxe implementovatelné na lokální úrovni), tato pracovní skupina by se měla, alespoň v této první fázi, soustředit na ústřední správní úřady. Do budoucna se metodika může upravovat i pro potřeby širšího okruhu adresátů.

R. Haken vyjádřil pochybnosti o vhodnosti tohoto úzkého vymezení, pokud se bude pracovní skupina zaměřovat pouze na ústřední orgány, které jsou méně flexibilní než samospráva, některé principy metodiky budou platit výrazně pro státní správu a téměř nebudou použitelné pro samosprávu.

M. Polášek uvedl, že pokud se bude činnost omezovat jenom na určitý segment, dává smysl orientovat se na státní správu, kde je problémů více. Dále vznesl podnět, zda se činnost bude orientovat spíše na formální rozměry, kde všude může/má participace probíhat, nebo se bude PS orientovat na samotné metody/možnosti, tj. katalog různých postupů a metod.

Dle F. Kučery by PS neměla opomenout ani jednu z těchto oblastí. Důležité je si vybrat body, kde má participace probíhat. Modelových příkladů nemusí být zprvu uvedeno velké množství, lze je postupně přidávat.

D. Žárský i A. Mrázek s ohledem na časové možnosti a na další případné etapy činnosti týkající se participace souhlasí s užším vymezením cílové skupiny, tj. na ústřední orgány státní správy.

Otevřena byla dále otázka, zda se má PS zabývat participací z pohledu neziskových organizací/ neziskového sektoru nebo občanskou participací. F. Kučera potvrdil, že dle záměrů pracovní skupiny by se její činnosti měla věnovat participaci neziskových organizací.

M. Kandler vznesl dotaz na implementaci metodiky, tj. zda je cílem pouze zpracovat metodiku nebo se skutečně pokusit změnit participaci na úrovni státní správy. Dále navrhl jako jeden z inspiračních zdrojů využít zkušenosti ze Slovenska, které mimo jiné zazněly na konferenci [PARTICIPÁCIA, MOJA LÁSKA 2021](#), např. analýza bariér.

F. Kučera dále nastínil orientační harmonogram práce, metodika by měla být ke konci roku 2021 schválena usnesením RVNNO. Na základě následné diskuse byl vznesen požadavek na zpracování harmonogramu pracovní skupiny v písemné podobě.

Orientační harmonogram:

Květen 2021	1. jednání PS	Diskuse nad osnovou metodiky
Červen 2021	2. jednání PS	Diskuse nad osnovou metodiky, vstupy členů k bodům osnovy
Konec července 2021	1. verze metodiky k připomínkování	
Srpen, září 2021	Připomínkování/doplňování metodiky ze strany členů	
Září 2021	3. jednání PS	Diskuse nad spornými tématy
Září/říjen 2021	Připomínkování/doplňování metodiky ze strany členů	
Říjen/listopad 2021	Veřejná konzultace	
Říjen/listopad 2021	4. jednání PS	Započetí vyjednávání implementační fáze
Listopad/prosinec 2021	Projednání RVNNO	
Leden 2022	Započetí implementační fáze	

D. Žárský se dotázal, zda je zvažováno přizvat k tomuto procesu někoho, kdo má zkušenost ze zahraničí. A. Sedláček v návaznosti na D. Žárského navrhl zúžit činnost PS na dva základní pilíře, jednak tvorbu metodik/zákonů/dokumentů ze strany státu, a jednak výběr zástupců, kteří budou dlouhodobě participovat v orgánech, který stát zřizuje.

Primárním tvůrcem metodiky bude F. Kučera a je plánováno, že členové/-nky budou požádáni o dílčí vstupy, neaktivněji zejména mezi prvním a druhým návrhem. F. Kučera dále doplnil, že pracovní skupina bude využívat jako výchozí zdroje dokumenty v rámci portfolia Partnerství pro otevřené vládnutí - metodiky participace a další materiály. Dále má možnost v rámci členství požádat OGP o zpětnou vazbu nebo o příklady z ostatních států (a zde není nutné, pokud dotaz nebude rozsáhlý, vynakládat další finanční prostředky).

M. Kandler spolu s J. Maussen vznesli dotaz po analytickém základu této pracovní skupiny a požadavek na zpřístupnění podkladových materiálů prostřednictvím knihovničky na sdíleném disku.

R. Haken vznesl požadavek na jasné vydefinování cílové skupiny – nestátních neziskových organizací. Bude projednáno v rámci příštího jednání spolu s osnovou metodiky.

Závěry:

- 1. Adresáty metodiky budou v prvotní fázi ústřední orgány státní správy (nikdo se nevyjádřil PROTI),**
- 2. Pozornost bude věnována participaci z pohledu nestátních neziskových organizací (nikdo se nevyjádřil PROTI).**

Úkoly:

- 1. Zpracovat harmonogram činnosti pracovní skupiny v písemné podobě (sekretariát RVNNO),**
- 2. Vytvořit knihovničku podkladových materiálů pro činnost pracovní skupiny na sdíleném disku (sekretariát RVNNO),**
- 3. Upřesnit definici NNO (sekretariát RVNNO).**

Příští jednání PS se bude konat v červnu.

Ing. F. Kučera, v. r.
Ing. A. Sedláček, v. r.
spolupředsedové Pracovní skupiny k metodice participace
Výboru pro legislativu a financování
Rady vlády pro nestátní neziskové organizace